

Handläggare

Irma Ortegalm
Irma Ortega Cruz
Telefon: 08-508824424

Till

Skärholmens stadsdelsnämnd

Remiss av Vårbergstoppen - ny stadspark, del av Grönare Stockholm. Genomförandebeslut.

- svar på remiss

Förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens svar på remissen

Sammanfattning

En ny stadspark planeras i södra Stockholm i enlighet med riktlinjerna för ett Grönare Stockholm. Parken förväntas bidra till att tillgodose det behov av nya parker som uppstår i samband med att Stockholm växer. En ny stadspark på Vårbergstoppen har förutsättningar att bli en attraktion för hela Stockholm.

Trafikkontoret föreslår att projektet stadsparken Vårbergstoppen genomförs till en beräknad investeringsutgift om 60,0 miljoner kronor. Byggstart planeras till hösten/vintern 2019 och parken beräknas vara färdigställd 2021.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl.2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att generellt stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar. I kommunfullmäktiges budget 2017 utökades också trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade.

Vårbergstoppen ingår som ett av 24 investeringsprojekt som finansieras genom de särskilda investeringsmedel som ingår i satsningen Grönare Stockholm. Trafiknämnden fattade beslut om att utreda förutsättningarna för en ny stadspark på Vårbergstoppen vid

sammanträdet den 6 april 2017. Trafiknämnden tog också ett inriktningsbeslut angående Vårbergstoppen den 14 juni 2018.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen Stadsutveckling och medborgarservice

Ärendet

En ny stadsdelspark skapas i södra Stockholm enligt intentionerna i riktlinjerna för Grönare Stockholm. Parken ska tillgodose det behov av nya parker som uppstår i samband med att Stockholm växer. Den omfattande nya bebyggelsen som planeras i stadsdelsnämndsområdet för med sig behov av en ny, modern, mångfunktionell och attraktiv park i området. En ny stadspark på Vårbergstoppen har förutsättningar att bli en stor attraktion för hela Stockholm och bidrar till att utvecklingen av Stockholm i enlighet med kommunfullmäktiges mål ”Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö”.

Ett dialogarbete har genomförts som en del i programarbetet. Dialogtillfällen har bland annat ordnats på parkernas dag, på förskolor och med invånare och föreningar i området. Inkomna synpunkter, förslag, önskemål och idéer har i möjligaste mån inarbetats i programhandlingarna.

Programarbetet har också genomförts i dialog med Skärholmens stadsdelsförvaltning, miljöförvaltningen och exploateringskontoret. Ambitionen är att parken ska utvecklas till en modern park med aktiviteter för både unga, barn och äldre. Förutsatt att erforderliga beslut fattas kommer projektet att utgöra den största enskilda satsningen inom ramen för Grönare Stockholm.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning stadsutveckling och
medborgarservice

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Nedanstående bild visar Vårbergstoppen med omgivande befintlig och planerad bebyggelse.

Med utgångspunkt i det program som utarbetats (se bilaga 1) planeras följande i parken:

- *Entréer*: välkomnande entréer med tydlig information och hänvisning till parkens olika attraktioner och platser. Viss möblering.
- *Utegym*: ett utegym anläggs med möblering och belysning.
- *Topparna*: på och i anslutning till topparna anläggs utsiktsplatser, skulpturala gömslen, sittmöbler, grillplatser och informationsskyltar. På en av topparna uppförs också ett konstverk i samverkan med kulturförvaltningen.
- *Grytan*: en plats för evenemang i ordningsställs, rummet synliggörs, väg för tunga transporter till evenemangsplatsen anläggs, belysning, evenemangsel, trapp- och gradängssystem och tillgänglighetsanpassad entré.
- *Lekplatsen*: fokus på motorik och rörelse, flera olika rutschbanor, småbarnslek med tema ”Sagaskogen”, motorikbana som sammanbinder de fyra olika delarna, pulkabacke vintertid, belysning, sittmöbler.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning stadsutveckling och
medborgarservice

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Tidplan

Nedanstående tidplan har justerats i förhållande till inriktningsärendet. Genomförandet beräknas ta längre tid än tidigare prognosticerat med hänvisning till upphandlingsförfarandet och rådande marknadsläge inom entreprenadbranschen.

- Programarbete och dialog våren 2018.
- Projektering hösten 2018.
- Genomförandebeslut TN, mars 2019, KF våren 2019.
- Upphandling sommar/höst 2019.
- Byggstart hösten/vinter 2019.
- Färdigställande 2021.

Framtida driftansvar

I ärende med dnr. 123-115/2017 till KS ekonomiutskott i januari 2018, har frågan om framtida huvudmannaskap för Grönare Stockholm-investeringar behandlats. Där tydliggörs att framtida kapitalkostnader ska bäras av trafikkontoret. I händelse av att investeringar på park- eller naturmark ger upphov till ökade driftkostnader kommer dessa belasta den aktuella stadsdelsförvaltningen. I de fall markytan tillförs nya kvaliteter ska de registreras i parkdatabasen för att därmed ingå i underlaget för fördelning av stadsdelsförvaltningens stadsmiljöanslag. Kontoret och stadsdelsförvaltningen har kommit överens om att det framtida driftansvaret åligger stadsdelsförvaltningen i enlighet med ovanstående beslut.

Ekonomi

Projektet finansieras genom särskilda medel inom satsningen Grönare Stockholm som ingår i trafiknämndens utökade investeringsplan. Stadsdelsparken Vårbergstoppen kommer också redovisas som en del i koncernprojektet ”Fokus Skärholmen”.

Total investeringsutgift beräknas uppgå till 60,0 mnkr.

Kontoret har haft underhandskontakter med stadsdelsförvaltningen angående framtida driftkostnader. De uppskattas preliminärt till cirka 2,0 mnkr per år.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning stadsutveckling och
medborgarservice

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Risker

Projektets utredningsbeslut fattades i ett mycket tidigt skede där investeringen uppskattades till 60 mnkr. I händelse av kraftiga och oförutsedda förändringar kan därför en omDispositionering av genomförandet bli aktuell för att hålla den totala investeringsutgiften inom beslutad ram.

Under programarbetet har markprover tagits för att undersöka eventuella föroreningar. Markföroreningar har inte påvisats vilket gör att sanering av förorenade jordmassor sannolikt inte behöver genomföras.

Jämställdhet

Parker och utemiljöers utformning spelar roll för möjligheterna att skapa jämställda platser i staden. Det är viktigt att redan i gestaltungsfasen arbeta med ett jämställdhetsperspektiv eftersom det skapar förutsättningar för jämställdhet i genomförandet.

Några riktlinjer som kan följas vid gestaltning av om – och nybyggnation av parker är att skapa flexibla platser med olika aktiviteter som lockar flera olika besökare, parken ska ha god orienterbarhet med tydliga entréer och vara tillräckligt stor för att det ska tillåta olika grupper människor ta olika ”rum” i parken.

I delar för lekplatserna är det viktigt att gestalta funktioner som främjar en jämställd lek. Genom att gestalta lekplatser i naturliknande miljöer på stora ytor finns det goda förutsättningar att ta fram aktiviteter där könsrollerna inte är påtvingade och där pojkar och flickor leker ihop istället för uppdelat mellan kön. Naturlika miljöer könskodas inte lika lätt som tillverkade lekredskap vilket bidrar till att flickor och pojkar leker tillsammans i större utsträckning.

Forskning visar även att på stora ytor är både flickor och pojkar mer fysiskt aktiva jämfört med på mindre ytor där flickor är mer stillastående. Stora ytor med varierande funktioner och med olika rum bidrar till att gynna både pojkars och flickors lek. Forskning visar även att både pojkar och flickor leker rollekar i ungefär lika stor utsträckning. Flickor tenderar att leka vardagsliv medan pojkar leker äventyr. I naturlika miljöer blir rollekarna mer könsneutrala. Sand- och vattenlek, bygga kojor och att klättra på höga föremål är aktiviteter som flickor och pojkar gör i lika stor utsträckning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen Stadsutveckling och medborgarservice.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget till genomförandet av stadsparken Vårbergstoppen. Programarbetet har skett i nära samverkan med Skärholmens stadsdelsförvaltning och genom en

lokalt förankrad process. Förvaltningen har bidragit i arbetet med landskapsvård och lagt fokus på tidiga dialoger med invånare. Dialogarbetet bestod bland annat av att hämta in synpunkter från invånare genom olika dialogtillfällen såsom Parkernas dag, besök på förskola och samarbete med Torsdagsklubben.

Förvaltningen har följt ärendet nära och ser att invånarnas synpunkter om att behålla stor del av parkens befintliga karaktär gällande vegetationstyper har tagits omhand. Önskemål om nya varierande funktioner för lek, rekreation och upplevelse som lockar olika åldersgrupper är också inkluderade i det föreslagna programmet för parken.

Beslutet om att i de fall markytan tillförs nya kvaliteter på befintlig mark ska det registreras i parkdatabasen för att ingå i underlaget för fördelning av stadsdelsförvaltningarnas stadsmiljöanslaginnehåll att ytor som ändrar markanvändning från ospecificerad naturmark till öppen mark eller olika beläggningar ger ökade driftsmedel trots att mängden parkmark inte ökar. Detta är en förutsättning för stadsdelsförvaltningens möjlighet att ta över drift för en sådan omfattande investering. Förvaltningen kan dock inte bedöma om förändringarna i medel från stadsmiljönyckeln till följd av ändrade markslag kommer stå i proportion till de förväntade driftskostnaderna. Om förändringarna understiger förväntade driftskostnader så ser förvaltningen risk att löpande drift- och underhållsarbete blir eftersatt.

Jämställdhetsanalys

Programförslaget för Vårbergstoppens stadspark har goda förutsättningar för att bli en jämställd mötesplats. I programhandlingarna presenteras ett förslag till park med multifunktionella, flexibla platser med ett varierat innehåll av funktioner vilket möjliggör att det kan bli en plats som lockar flera olika målgrupper.

I programförslaget presenteras två lekplatser som främjar en jämställd lek. Lekplatsen Äventyret erbjuder könsneutrala aktiviteter som rutschlek, gungor, klättring och häng. I lekplatsen Sagoskogen finns möjlighet till lek i naturlika miljöer såsom vattenlek i ränna och i urskålade stenar, det finns skulpturer föreställande träleoparder, bladbord, och kojklot.

I programförslaget finns ett tydligt fokus på att skapa god orienterbarhet till, inom och från platsen vilket är viktigt utifrån ett trygghetsperspektiv. Andra trygghetsskapande insatser som finns i

programhandlingen är god belysning, tydliga stråk och entréer samt många olika målpunkter för att befolka flera platser i parken.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande av Vårbergstoppen – en ny stadspark, del av Grönare Stockholm. Genomförandebeslut.
2. Programhandling